

Dosarul nr. 2r-498/23
2-20098666-01-2r-16112023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: A.Furdui)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Panov, V.Cotorobai, M.Anton)

DECIZIE

03 aprilie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de către Balan Vasile, reprezentat de avocatul Ghenadie Danciuc,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Nagoltrans” împotriva lui Balan Vasile cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 11 iulie 2023 și a încheierii din 28 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 4 august 2020 SRL „Nagoltrans”, prin intermediul avocatului Pagu Alexandru, a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva lui Balan Vasile solicitând încasarea datoriei în mărime de 6000 lei, penalității în sumă de 3240 lei, precum și cheltuielile de judecată suportate.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 07 septembrie 2022, acțiunea a fost admisă. S-a încasat de la Balan Vasile în beneficiul SRL „Nagoltrans” cu titlu de datorie în baza contractului de locațiune din 22 septembrie 2017 suma de 6000 de lei, penalitate în sumă de 3240 de lei, cheltuieli de judecată pentru taxa de stat în sumă de 278 lei și pentru asistență juridică în sumă de 3000 de lei, iar în total suma de 12518 de lei.

La 06 octombrie 2022, Balan Vasile, reprezentat de avocatul Ghenadie Danciuc a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 07 septembrie 2022, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, scutirea de la achitarea taxei de stat, emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2023, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Balan Vasile, reprezentat de avocatul Ghenadie Danciuc. S-a comunicat apelantului Balan Vasile, reprezentat de avocatul Ghenadie Danciuc despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău a cererii de apel motivate pe suport de hârtie cu atâtea copii câți participanți la proces sânt, plus câte o copie pentru instanța de apel și a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 208,50 (două sute opt lei, 50 bani) lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 7 zile din momentul recepționării prezentei încheieri.

Încheierea instanței de apel din 11 iulie 2023 a fost expediată în adresa reprezentantului apelantului Balan Vasile, - avocatul Ghenadie Danciuc la data de 25 iulie 2023 (f.d.102), prin intermediul poștei electronice indicate de către acesta în mandatul avocațial, - ghdanciuc@hotmail.com (f.d.35).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2023 s-a restituit cererea de apel declarată de Balan Vasile, reprezentat de avocatul Ghenadie Danciuc, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 07 septembrie 2022.

La 31 octombrie 2023, avocatul Ghenadie Danciuc în interesele lui Balan Vasile, prin intermediul adresei electronice a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 28 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și a încheierii din 11 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierilor contestate, remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului, avocatul Ghenadie Danciuc în interesele lui Balan Vasile a invocat dezacordul cu încheierile contestate, motivând că, la 06 octombrie 2022, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 07 septembrie 2022, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă. Totodată, a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, din motiv că cauza a fost examinată în lipsa lui Balan Vasile, domiciliul căruia nu este cunoscut. În temeiul art.77 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, a fost desemnat un avocat din oficiu pentru a-i reprezenta interesele în instanța de judecată, din care motiv nu este posibil de a achita taxa de stat.

Prin urmare, a indicat avocatul Ghenadie Danciuc în interesele lui Balan Vasile că instanța de apel nu s-a expus referitor la solicitarea cu privire la scutirea de la achitarea plății taxei de stat.

Or, prin încheierea din 11 iulie 2023, Curtea de Apel Chișinău nu a dat curs cererii de apel și a acordat termen apelantului pentru a depune cerere de apel motivată și dovada achitării taxei de stat în sumă de 208,50 lei.

A relatat recurentul că instanța de apel nu a aplicat o lege care trebuia să o aplice, art.85 alin.(4) Cod de procedură civilă cât și Legea nr.124 din 19.05.2022 cu privire la identificarea electronică și serviciile de încredere.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel a pronunțat încheierea contestată la 28 septembrie 2023, și a fost expediată avocatului Ghenadie Danciuc la 24 octombrie 2024, conform scrisorii de expediere a actului judecătoresc nr.8049 anexată la materialele cauzei (f.d.108).

Prin urmare, recursul declarat la data de 31 octombrie 2023, de către avocatul Ghenadie Danciuc în interesele lui Balan Vasile împotriva încheierii din 28 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

În conformitate cu art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

Conform art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând cererea de recurs, prin prisma argumentelor invocate de către avocatul Ghenadie Danciuc în interesele lui Balan Vasile și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul urmează a fi admis, cu casarea integrală a încheierilor instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Din suportul probator prezent la actele cauzei rezultă că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 07 septembrie 2022 acțiunea depusă de SRL „Nagoltrans” a fost admisă.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 06 octombrie 2022 avocatul Ghenadie Danciuc, în interesele lui Balan Vasile a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 07 septembrie 2022, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă. Totodată, a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, din motiv că cauza a fost examinată în lipsa lui Balan Vasile, domiciliul căruia nu este cunoscut.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2023, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Balan Vasile, reprezentat de avocatul Ghenadie Danciuc. S-a comunicat apelantului Balan Vasile, reprezentat de avocatul Ghenadie Danciuc despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău a cererii de apel motivate pe suport de hârtie cu atâtea copii câți participanți la proces sânt, plus câte o copie pentru instanța de apel și a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 208,50 (două sute opt lei, 50 bani) lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 7 zile din momentul recepționării prezentei încheieri.

Încheierea instanței de apel din 11 iulie 2023 a fost expediată în adresa reprezentantului apelantului Balan Vasile, avocatul Ghenadie Danciuc la data de 25 iulie 2023 (f.d.102), prin intermediul poștei electronice indicate de către acesta în mandatul avocațial, ghdanciuc@hotmail.com (f.d.35).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2023 s-a restituit cererea de apel declarată de Balan Vasile, reprezentat de avocatul Ghenadie Danciuc, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 07 septembrie 2022.

De altfel, din conținutul recursului declarat de avocatul Ghenadie Danciuc în interesele lui Balan Vasile rezultă că, recurentul nu este de acord cu încheierea din 28 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea sa de apel depusă împotriva hotărârii din 07 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motivul neînlăturării în interiorul termenului acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea din 11 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră premature și nejustificate concluziile și soluția instanței de apel despre necesitatea restituirii cererii de apel depusă de avocatul Ghenadie Danciuc în interesele lui Balan Vasile, împotriva hotărârii din 07 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motivul neînlăturării în interiorul termenului acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea din 11 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Instanța de apel prin încheierea din 11 iulie 2023 a acordat termen avocatului Ghenadie Danciuc în interesele lui Balan Vasile de a prezenta originalul dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 208,50 (două sute opt lei, 50 bani) lei.

Însă, instanța de apel prin încheierea din 11 iulie 2023, nu s-a expus asupra cerinței de scutire de la plata taxei de stat solicitate de către avocatul Ghenadie Danciuc în interesele lui Balan Vasile în cererea de apel nemotivată.

În conformitate cu art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de la plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că la depunerea cererii de apel nemotivată, avocatul Ghenadie Danciuc în interesele lui Balan Vasile a solicitat casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 07 septembrie 2022, emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă. Totodată, a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, din motiv că cauza a fost examinată în lipsa lui Balan Vasile, domiciliul căruia nu este cunoscut.

În aceste context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că, Curtea de Apel Chișinău eronat a constatat că avocatul Ghenadie Danciuc în interesele lui Balan Vasile nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel din încheierea din 11 iulie 2023, în consecință restituind prin încheierea din 28 septembrie 2023 cererea de apel.

Or, în temeiul art.77 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, avocatul Ghenadie Danciuc a fost desemnat din oficiu pentru a-i reprezenta interesele lui Balan Vasile în instanța de judecată, din care motiv nu este posibil de a achita taxa de stat.

Cu titlu subsidiar, Completul de judecată relevă că în asemenea împrejurări, se impune necesitatea verificării și elucidării acestor circumstanțe de către Curtea de Apel Chișinău.

Pornind de la respectarea dreptului la un proces echitabil, care include și dreptul de acces la justiție, garantat de art. 6 § 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art.5 din Codul de procedură civilă, precum și dreptul la un remediu efectiv conform art. 13 CEDO, circumstanțele relatate generează casarea încheierii contestate.

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierilor contestate, or, menținerea acestora, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a dreptului recurentului de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care denotă că riscul unei greșeli făcute de o autoritate de stat trebuie să fie suportat de stat, iar erorile nu trebuie să fie remediate pe seama persoanei în cauză (cauza Platakou vs. Grecia, 11 ianuarie 2001, par. 39; cauza Freitag vs. Germania, 19 iulie 2007, par. 41; cauza Šimecki vs. Croația, 30 aprilie 2014, par. 46; cauza Čakarevic vs. Croația, 28 aprilie 2018, par. 80). În toate aceste cazuri, reclamanții au fost sancționați procedural pentru erorile făcute de organele statului, pentru care nu ar fi trebuit să-și asume nici o responsabilitate.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către avocatul Ghenadie Danciuc în interesele lui Balan Vasile, de a casa parțial încheierea din 11 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău în partea ce ține de achitarea taxei de stat și integral încheierea din 28 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către avocatul Ghenadie Danciuc în interesele lui Balan Vasile.

Se casează parțial încheierea din 11 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în partea ce ține de achitarea taxei de stat și se casează integral încheierea din 28 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Nagoltrans” împotriva lui Balan Vasile cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, pentru examinarea problemei soluționate prin încheierile casate.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi